

ЕФЕКТИВНІСТЬ СПІЛКУВАННЯ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА КЛУБНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Національна доктрина розвитку освіти України у ХХІ столітті, документи Уряду та Міністерства освіти та науки України визначили головне завдання позашкільної освіти та виховання, яке спрямоване на розвиток творчої особистості, здобуття підлітками та молоддю додаткових знань, умінь та навичок за інтересами, підготовку до соціально-громадської діяльності.

Однієї з форм, які допомагають вирішувати питання соціалізації та виховання молоді є клуб за інтересами, де молода людина не тільки організує відпочинок та розважається, але, опинившись в ситуації відповідальної залежності, всебічно розвивається.

В сучасному суспільстві система клубів займає особливе місце. Клубна діяльність є складовою частиною позаучбової діяльності учнів. Зустрічаються такі форми клубної діяльності: клуби, гуртки, студії, секції, товариства.

Можна виділити функції клубної діяльності:

- реалізація потреб дитини в спілкуванні;
- обмін формами організації вільного часу дитини;
- творча, інтелектуальна, організаційна самореалізація дитини;
- удосконалення знань і умінь дитини в обраному виді діяльності;
- додаткова освіта;
- навчання дитини здійснювати вибір діяльності групи та нести за це відповідальність.

Клубна робота обов'язково передбачає спілкування дітей та дорослих. Клуб – це світ суджень, суперечок, переживань, сумісного накопичення досвіду, особливий центр вільного спілкування.

Клубне спілкування включає в себе можливості, які дозволяють індивіду засвоїти систему спілкування і включитися в сумісну діяльність, а саме:

- задовольнити потреби у спілкуванні, яке являє собою провідну діяльність підліткового віку;
- розвиток навичок міжособистісної комунікації;
- оволодіння культурою спілкування;
- закріплення організаційних умінь та навичок.

Заняття в клубі реалізують такі цілі:

- формування у дітей інтересу в культурному спілкуванні з однолітками, батьками та іншими представниками суспільства;
- зацікавлення підлітків сумісної діяльністю;
- навчання формам та принципам спілкування.

Ефективність організації клубного спілкування визначається за такими показниками:

- задоволення підлітків спілкуванням, перебуванням у клубі, діяльністю, положенням у колективі;
- зміна мотивації діяльності, поведінки підлітка;

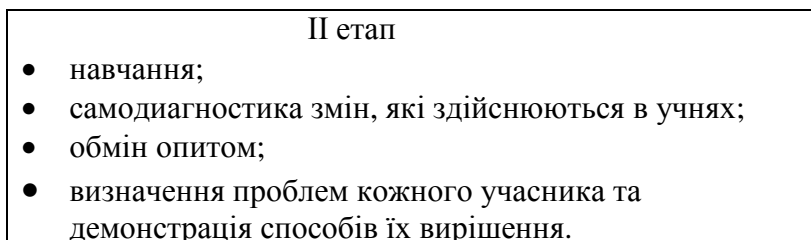
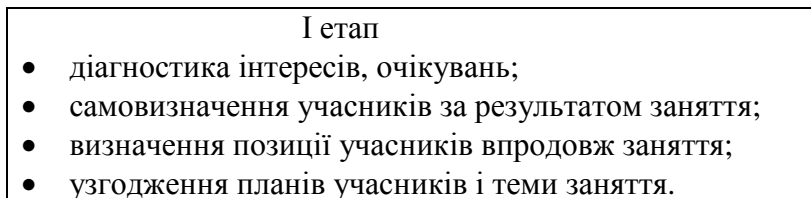
- перетворення інтересів підлітка у професійні наміри;
- розвиток вміння спілкуватися.

Ці показники можуть бути досягненні при наявності таких умов організації ефективного клубного спілкування:

- Коли підліткам дається можливість вибору форм і видів діяльності та спілкування. Активним суб'єктом людина стає в діяльності, яку обрала добровільно і самостійно за своїм бажанням та інтересами.
- Відповідність змісту спілкування інтересам і потребам дитини. Інтерес вказує на значимість та цінність для особистості предметів об'єктивного світу.
- Реалізація вікових інтересів, потреб підлітків у самовираженні, самоутвердженні і самовизначенні.
- Наявність різностатевої і різновікової аудиторії, що дозволяє накопичувати опит різних соціальних ролей.
- Ефективна взаємодія всіх компонентів педагогічної системи клубу.
- Дотримування законів і принципів організації дозвіллевої діяльності.

Для використання засобів спілкування, розуміння його смислу необхідно вивчати його теорію та техніку. Потрібно урозуміти закони спілкування та оволодіти його навичками. Для успішного оволодіння засобами спілкування можна запропонувати створення клубу "Гросмейстер спілкування". Його ціль: допомогти підліткам 13-15 років вивчити прийоми міжособистісної взаємодії, розвинути поняття про способи самореалізації та самокорекції у спілкуванні, оволодіти знаннями про культуру та мистецтво мови, техніки спілкування.

Програма складається з 7 занять, кожне з котрих має певну логіку.

III етап

- сумісна діяльність по закріпленню нових знань і технік;
- оцінка продуктивності теми для всієї програми; співвідношення результату, якій передбачався та отриманого;
- самооцінка;
- аналіз заняття.

Можна запропонувати такі теми занять клубу (паралельно з вивченням теорії проводяться тренінги, ділові ігри, моделюються різні ситуації та ін.):

1. Уроки спілкування. Умови успішного спілкування.
2. Мистецтво подобатися людям.
3. Конфлікт та його вирішення.
4. Навчайся запитувати та вислуховувати.
5. Як правильно обговорювати та дискутувати.
6. Культура мовного спілкування. Немовні фактори впливу на оточуючих.
7. Володіння і управління голосом. Чарівність.

Можна припустити, що у підлітків виникне зацікавленість темами і це буде спонукати їх до вивчення літератури з даної тематики. По-друге, у них з'являться необхідні навички конструктивного спілкування і взаємодії не лише між собою, а і з дорослими, що буде в пригоді в майбутньому.

Таким чином, процес виховання може ефективніше реалізувати свої функції, якщо в нього включається діяльність клубних об'єднань, які створюють умови для розвитку творчих здібностей дитини, для задоволення її потреб у спілкуванні, для самовираження, самоутвердження, самовизначення.

Література:

1. Дерибо С.Д., Ясвіп В.А. Гроссмейстер общения: иллюстрированный самоучитель психологического мастерства. – М.: Смысл, 1996. – 192 с.
2. Класному руководителю. Учебно-методическое пособие / Под ред. М.И.Рожкова. – М.: ВЛАДОС, 1999. – 280 с.
3. Возможности проявления самостоятельности подростка в условиях детского лагеря / Материалы научно-практической конференции ВДЦ «Орлёнок», 2000.